

le lipsește, dar fără a se gândi că îi lipsesc de ceea ce e mai important – familia”, reflectează Elena Rogoja, studenta Centrului de Excelență în Energetică și Electronică.

Adriana Narolschi recunoaște că „inițial titlul cărții m-a dus cu gândul la lumea copiilor și mă așteptam să găsesc o carte veselă, o narațiune plină de pozne copilărești. Nu puteam fi mai departe de adevăr. Da, este o lume a copiilor, dar o lume plină de drame, cu un viitor neclar. Copiii învață jocul *de-a kinderlandul*, adică cei mici se joacă de-a cei mari”.

Impresionată de protagonista romanului, Ecaterina Ermurachi conchide că: „*Mamă protectoare* la 12 ani, Cristina și-a dezvoltat calități pedagogice. Știa deja că nu pedeapsa educă, ci explicarea, comunicarea. Știa pe deasupra și cum să gestioneze banii, primiți de la părinți. Știa „că trebuie să te ții bine cu toată lumea.” Știa că „frica e o boală”. Știa că problemele trebuie înfruntate, nu ocolite și în niciun caz nu trebuie să se sperie... Da, „Cristina a

învățat multe lecții de viață, fie din experiența proprie, fie din văzute, auzite de la consăteni. Cum altfel? Când ești aruncat, fără pregătire, în mare, nu-ți rămâne decât să înveți să înoți. Cam așa se întâmplă cu toți copiii a căror părinți pleacă la muncă peste hotare”.

E trist când dulcea, zburdalnica copilărie – pasăre fără de griji – este forțată să zboare prea devreme din cuibul părintesc. E foarte trist pentru că această problemă de ordin național, a devenit atât de actuală încât s-a ajuns la absurditatea de a fi tratată ca o normalitate. Mii, sute de mii de părinți își părăsesc puii, lăsând în urmă o țară, copil încă și ea. „Moldova copiilor” – cum o numește Liliana Korobca, a copiilor lezați de dreptul la fericirea de a vedea zâmbetul tatei de dimineață, de a adormi sub alintul cântecului duios al mamei. Părinții sunt convingși că pleacă pentru a le putea oferi copiilor tot ce-i mai bun, nerealizând că ei au nevoie, în primul rând, de mângâierile și grija lor.

BIBLIOTECARI CA SPECIALIȘTI DE DATE

*Nicolaie CONSTANTINESCU,
informatician, București*

Abstract

The data context can no longer be ignored and can no longer be passed to an IT department. Librarians have to make a new revolution in terms of professional status. Quality data requires specialists to be „managed”, interpreted to comply with commonly accepted standards of interconnection and consumption. Librarians must acquire these skills. They have to understand that their profession is getting deeper and deeper with IT.

Keywords: *librarian, data specialist, data management.*

* * *

Nu mai este nicio noutate faptul că profesia se transformă cu o rapiditate care pune la test capacitatea de adaptare a multor specialiști din instituțiile de memorie, iar în cazul nostru bibliotecari. Provocarea are drept nucleu datele ca obiect al noilor seturi de abilități care trebuie rapid să fie însușite.

Dar hai să facem un recensământ al contextului de date, care nu mai pot fi ignorate și nici nu mai pot fi pasate unui departament informatic. De cele mai multe ori „informaticianul” lipsește pentru că nu vine. Bibliotecarii trebuie să împlinească o nouă revoluție în ceea ce privește sta-

tutul profesional. Această revoluție este dictată chiar de realitatea profesională.

Fapte care invită discuția și decizia:

- catalogul este o colecție de date::date;
- documentele electronice gestionate sunt, de fapt, date structurate::date;
- depozitul digital instituțional structurează documente și seturi de date::date;
- expozițiile digitale::date;
- participarea la proiecte europene::date;
- colaborarea în cataloage naționale::date;
- elaborarea de resurse proprii::date;
- realizarea de aplicații::date.

Exemplul pe care îl ofer este cel pe care îl propune programul *Data Scientist Training for Librarians*.

La ce ar folosi bibliotecarului achiziția unui astfel de set de noi abilități?

Cercetătorii, cetățenii instruiți, jurnaliștii, oamenii de afaceri care caută un mediu propice pentru a-și dezvolta afacerile, factori de decizie la nivel local și național, managementul orașelor inteligente, toți aceștia vor avea nevoie de date de calitate. Datele de calitate au nevoie de specialiști prin care să fie „gestionate”, interpretate pentru a fi conforme cu standarde comun acceptate de interconectare și **consum**. Datele pentru a putea fi folosite trebuie să fie descrise și să li se atașeze vocabulare, care să ușureze conectarea.

Toate acestea sunt tot atâtea abilități pe care bibliotecarii trebuie să și le însușească. De ce? Pentru că meseria asta nu mai poate fi detașată de nevoia tuturor de a interpreta și a lua decizii în baza faptelor, a datelor.

Și răspunsul la această întrebare o cheamă pe următoarea.

Ce devin bibliotecile încetul cu încetul?

Un mediu de instruire, autoinstruire și învățare asistată în care cetățenii mai instruiți îi vor dota cu noi abilități pe cei care le vor dori. Rolul bibliotecarilor? Să fie cele mai bune gazde așa cum au făcut-o până acum și să aibă ei înșiși toate abilitățile necesare orientării celor care vin să dobândească noi abilități. Vor veni din ce în ce mai mulți membri ai comunității care vor cere și vor fi beneficiarii unor seturi de instrumente care sunt expresia celor mai noi tehnologii existente: imprimante 3D, instrumente de vizualizare tip Oculus, holografie etc. Acești cetățeni vor fi atrași de posibilitățile noi de expresie oferite, nu pentru că aceste dotări există. Pentru acest lucru biblioteca va fi spațiul central al comunității, la mare, mare, aprigă concurență cu ceea ce este la modă acum „hub-ul”. Dacă bibliotecile nu vor alege ca ele să devină ele hub-ul, se vor transforma până la preluarea funcțiilor caselor de cultură în concurență cu actorii ai zonei de manifestări culturale profesioniști și poate că parte vor fi susținute doar pentru că legal nu ai cum să te descotorosești de ele.

De unde să apuci?

Soluțiile centralizate sunt deja liste interminabile de contradicții între dorințe și buget și trebuie întâmpinate de fiecare dată cu o doză sănătoasă de rezervă. Soluțiile cel mai ades întâlnite sunt cele locale, calibrate pe problemele locale. Cum se traduce asta în contextul bibliotecii care se transformă pentru a servi mai bine noile necesități ale celor care încă o frecventează? Gândirea bibliotecii ca spațiu de căutare, descoperire și punere în practică a ideilor care pot contribui la progresul local. Un exemplu simplu ar fi solicitarea ajutorului celor care ar putea să-l ofere la o conversie a fișelor de catalog tradițional în catalogul electronic. Astfel de eveniment are un precedent la Biblioteca Națională, când s-a pilotat chiar această idee. Un alt exemplu ar fi invitația lansată hub-urilor IT ale loca-

lității / regiunii / țării, care să aducă soluții transformatoare pentru datele catalogului, cum să-l transformi într-un instrument modern și permanent de consultare. Prin realizarea unui app pentru telefon, prin prelucrarea și augmentarea cu semanticii care l-ar pregăti pentru a fi considerat date deschise interconectabile (linked open data). Apoi, cum s-ar putea intermedia sau dezvolta programe de lectură în armonie cu programa, dar care să fie gestionate pe un sistem de împrumut electronic, cel puțin pentru resursele care reprezintă literatura aflată în domeniu public sau care se circumscrie excepțiilor pentru educație din *Legea drepturilor de autor*.

Sună frumos, dar pași concreți?

1. Bibliotecarii trebuie să înțeleagă că meseria lor se leagă din ce în ce mai adânc cu domeniul IT.

2. Bibliotecarii trebuie să devină și IT-iștii instituției. Din ce în ce mai des vor trebui să rezolve probleme din ce în ce mai complicate care nu mai țin doar de un anumit sistem de operare sau de un software de redactare a documentelor.

3. Bibliotecarii trebuie, cu încredere, să facă un pas în domenii precum programarea, prelucrarea datelor cu ajutorul unor instrumente specializate.

4. Bibliotecarii trebuie să fie parte a ecosistemului tehnologic pentru a ști cum să orienteze și să atragă dincolo de cei care oricum sunt atașați de valorile sale.

5. Bibliotecarii trebuie să înțeleagă că sunt într-o acerbă concurență cu alte tipuri de instituții sociale de petrecere a timpului și de lucru.

6. Bibliotecarii trebuie să fie ajutorul de încredere în prelucrarea și servirea datelor pentru administrație, jurnaliști și cetățeni cu aplecare către domeniul analizei factologice.

7. Bibliotecarii trebuie să devină buni brokeri de programe educaționale în relație cu toate funcțiile lor, de la cea de memorie, până la cea de creator.

Ceva exemple?

Am unul care m-a și inspirat să scriu acest articol: programul *Data Scientist Training for Librarians*. Mai există o inițiativă interesantă care merită atenția: *Software Carpentry*. Lista este deschisă... sunt multe.

Sursa: <http://www.kosson.ro/156-categorii-in-romana/prospectiuni/bam/1086-bibliotecarii-ca-specialisti-de-date>